

จังหวัดหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์คัม

ชุมแสงจันทร์ จำกัด จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๓๐

Economic Changes of Member of the Chumsangejun
Sattlement Cooperative in 1987

โดย

นางสาวนพเกา

จันทน์แก้ว

ปพ.

๗๑๖๕ก

๒๕๓๑

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... ๑๗๑๑๗

วันเดือนปี.....

T097997

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจการเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

ปพ.

๗๑๖๕ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มีอนุญาติ ๒๕๓๑ ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์คัม
ชุมแสงจันทร์ กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

ของ

นางสาวนพเก้า จันทน์แก้ว

ได้รับการตรวจสอบแล้วอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือคกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์บรรลพ เสวตโนทัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

รักษาการแทนหัวหน้าภาควิชา

(ยศ. อมรศรี ทนพิพัฒน์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมชุมแสง-
จันทร์ จำกัด จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๓๐

โดย : น.ส. นพเกา จันทันแก้ว

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือคกาญจนะ)

สหกรณ์นิคมนับว่าเป็นสถาบันทางการ เกษตรในชนบทที่มีบทบาทสำคัญมาก
สถาบันหนึ่ง ควบคู่หลักการของสหกรณ์นิคมคือการส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของสมาชิก
และเมื่อสหกรณ์นิคมได้เข้าร่วมกับโครงการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังแล้ว
สหกรณ์นิคมจึงน่าที่จะมีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
ของสมาชิกในทางที่ดีขึ้น เพราะโครงการเป็นโครงการที่ตั้งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการ-
ตลาดและราคาของมันสำปะหลัง ดังนั้นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของ
สมาชิกสหกรณ์นิคมเมื่อก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการจึงเป็นเรื่องที่ควรค่าแก่การ
สนใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวชี้ให้เราทราบว่าทิศทางการดำเนินงานของโครงการ
ตลอดจนการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์นิคมในปัจจุบันมีความเหมาะสม สอดคล้องกับภาวะ
เศรษฐกิจสังคมและความต้องการของสมาชิกหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาถึงบทบาทของสหกรณ์นิคมภายใต้
โครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังว่ามีอิทธิพลภาวะเศรษฐกิจของสมา-
ชิก หรือไม่อย่างไร ตลอดจนศึกษาถึงทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์นิคมและโครง-
การ

สำหรับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมเมื่อ
ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการนั้น ในด้านข้อมูลพื้นฐานพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศ
ชายและมีอายุเฉลี่ย ๔๘ ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.๑-๔ ด้านเศรษฐกิจปรากฏว่ามี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นเพราะ สมาชิกมีทุนเพื่อขยายการผลิตและปรับปรุงการผลิตให้มีประ-
สิทธิภาพ จากการกู้เงินจากสหกรณ์ ซึ่งจะเห็นได้จากรายโคของสมาชิกก่อนเข้าร่วมโครง-
การโดยเฉลี่ย ๕๗๗.๔๒ บาท/เดือน และหลังเข้าร่วมโครงการมีรายโคเฉลี่ย ๑,๑๐๖.๕๓
บาท/เดือน ทั้งนี้เพราะ สมาชิกมีผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้นเนื่องจากการคมนาคมสะดวก
ส่วนด้านค่าใช้จ่ายพบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ ๖๔๗.๒๓
บาท/เดือน หลังเข้าร่วมโครงการมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ ๓๗๓.๕๖ บาท/เดือนซึ่ง
ค่าใช้จ่ายลดลงอาจเนื่องจากธุรกิจมีการขยายตัวทำให้สมาชิกใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการ
ดำเนินงานและลดเวลาเพื่อการพักผ่อนและการบันเทิง จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายเพื่อ
การพักผ่อนและการบันเทิง หากพิจารณาค่านักสนคัตของสมาชิกที่มีต่อโครงการแล้วจะพบ
ว่า สมาชิกส่วนมากมีความมั่นใจมากกว่าโครงการช่วยให้สมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
และคิดว่าควรมีการขยายโครงการต่อไปเพราะไม่มีปัญหาใด ๆ ซึ่งสมาชิกได้รับผลประโยชน์
ต่อโครงการคือค่านักการเงินหรือ เงินกู้เพื่อการลงทุนและเพื่อการครองชีพประจำวัน
และสมาชิกยังมีความต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือด้านเงินทุนอันได้แก่การขยายวงเงิน
ให้กว้างขึ้น และระยะเวลาผ่อนชำระที่นานกว่าเดิม

จากการศึกษา เรื่องนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้การดำเนินงานของสหกรณ์
นิคม ภายใต้โครงการนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และทาง
ด้านความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้าน
ต่าง ๆ ให้สูงขึ้น ได้แก่ การจัดอบรมชี้แจงให้สมาชิกเข้าใจหลักการของสหกรณ์นิคมและ
หลักการของโครงการ การแนะนำส่งเสริมติดตามการใช้เงินกู้ในการประกอบอาชีพและ
พยายามเพิ่มการส่งเสริมแนะนำใหม่ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการของสมาชิกทั้งการทำ
ส่วนยางพาราและอื่น ๆ และคอยติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้ข่าวสารทาง
ด้านราคาและตลาดผลผลิตแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีฐานะทาง เศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผล
ต่อฐานะเศรษฐกิจ และความมั่นคงของสหกรณ์ต่อไป

คำนิยม

ปัญหาพิเศษ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความรู้ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือจากท่านอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ในการช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้ไข พร้อมทั้งอาจารย์ บรรณ เลข ศรีพิชฌโนทัย และอาจารย์นิตยา สิริโชค กรรมการปัญหาพิเศษที่ ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาพิเศษให้ ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ คุณเพชรรา รอดศิริ และคุณ ผกาภรณ์ เกษสยาม ที่อยู่เบื้องหลัง ความสำเร็จในครั้งนี้ จนปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้สำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมา

ท้ายสุดนี้ หากปัญหาพิเศษฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอขอบความ ศินนี้ให้แก่บุพการีผู้ให้กำเนิดและอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แก่ข้าพเจ้า ถ้าหากมีข้อบกพร่องประการใด ข้าพเจ้าขอนอมนรภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

นพเก้า จันทันแก้ว

มีนาคม ๒๕๓๑

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑	บทนำ	๑
	ความสำคัญของการศึกษา	๑
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๓
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
	ขอบเขตของการศึกษา	๓
	วิธีการศึกษา	๔
	นิยามศัพท์	๔
	การตรวจเอกสาร	๔
บทที่ ๒	สภาพทั่วไปของสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด	๔
บทที่ ๓	ความเป็นมาของโครงการ เร่งรัดการปลูกยางพาราแทน มันสำปะหลัง	๑๒
บทที่ ๔	การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิก	๑๗
บทที่ ๕	สรุปและขอเสนอแนะ	๒๑
	สรุป	๒๑
	ขอเสนอแนะ	๒๒
	เอกสารอ้างอิง	๒๓
	ภาคผนวก	๓๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ	๓๓
๒	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ	๓๕
๓	แสดงทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และโครงการ	๓๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

๑. แผนภาพแสดงที่ตั้งของสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด

๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา ป่าไม้ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วจนแทบไม่มีป่าไม้หลงเหลืออยู่เลย - การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป เช่น ฝนไม่ตกตามฤดูกาล เกิดความแห้งแล้ง การชะล้างและการพังทลายของดินเป็นผลสะท้อนทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยในส่วนรวมเป็นส่วนมาก แม้รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนในทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อการปลูกสร้างสวนป่า การปลูกไม้โตเร็ว เพื่อทดแทน แต่ไม่ไคผลเท่าที่ควร การปลูกสร้างสวนยางพารานอกจากให้ประโยชน์ทาง ด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นการสร้างพื้นที่สีเขียวของประเทศ ทดแทนป่าที่ถูกทำลายไปได้

ยางพาราเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุให้ผลผลิตในระยะเวลาอันสูง ๒๐ ปี สร้างรายได้ที่สูงและมีความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกรดีกว่าการปลูกพืชไร่อื่น ๆ นอกจากนี้แล้วเมื่อ ต้นยางมีอายุมากแล้วก็ตัดขายเป็นไม้แปรรูปได้อีก หากพิจารณาในแง่การสร้างการเจริญเติบโตทางด้านการเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยางพาราเป็นพืชที่ทำรายได้ให้ประเทศเป็นอันดับที่ ๔ รองจากข้าว ข้าวโพด และ มันสำปะหลัง เมื่อเปรียบเทียบกับบรรดาผลผลิต ยางพาราธรรมชาติทั้งหลายแล้ว ประเทศไทยเราผลิตยางพาราได้เป็นอันดับที่ ๓ ของโลก รองมาจาก มาเลเซีย และ อินโดนีเซีย ในขณะที่เรายังมีพื้นที่ที่จะขยายพื้นที่ ปลูกยางพาราออกไปได้มาก ประมาณ ๕๐ % ของผลผลิตยางพาราเพื่อการส่งออกไปยัง ตลาดโลก ดังนั้นการที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น นอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาภาวะตลาดมันสำปะหลังของประเทศแล้ว ในระยะยาวยางพารายังเป็น พืชหลักอย่างหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับประเทศอย่างแน่นอนและมั่นคงตลอดไป

เพราะฉะนั้นการที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้มีการปลูกมันสำปะหลังอย่างหนาแน่นถึง ประมาณร้อยละ ๓๔ ของเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของทั้งประเทศ เกษตรกรจึงได้รับความ กระทบกระเทือนจากราคามันสำปะหลังตกต่ำโดยตรง อันเนื่องมาจากราคาภายในประ-เทศและต่างประเทศใกล้เคียงกันอีก ทั้งประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปได้จำกัดปริมาณการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเข้มน้ำมันสำปะหลัง เนื่องจากมันสำปะหลังจากประเทศไทย เข้าไปแข่งขันกับพืชอาหารสัตว์
ที่ผลิตในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป และสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตพืช
อาหารสัตว์ในกลุ่มประเทศกวาง

ด้วยเหตุนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดนโยบายระยะยาวให้มีการลดเนื้อที่การปลูกมันสำปะหลัง
ลงประมาณ ๔ แสนไร่ ภายในระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) โดยให้มีการ
ปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกมันสำปะหลัง นั่นคือให้ผลิตมันสำปะหลังอยู่ในระดับพอกกับการ
ใช้ภายในประเทศและเพื่อการส่งออกเพียง ๓๓๐ ล้านตัน ในการนี้กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำการศึกษาและทำการตรวจสอบแล้วพบว่าสภาพดินฟ้าอา-
ากาศ ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ ตลอดจน ช่วงแสงสว่างในภาคนี้โดยทั่วไปคล้ายคลึงกับ
ภาคใต้ตอนบน เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราเช่นเดียวกับภาคใต้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นรัฐบาลจึงเห็นสมควรที่จะให้มีการส่งเสริมการปลูก
ยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง เพราะนอกจากจะเป็นการลดการทำลายป่าเพื่อการทำไร่มัน
สำปะหลังของเกษตรกรแล้วยังเป็นการปลูกไม้ยืนต้นทดแทนป่าที่ถูกทำลายด้วย และยังทำ
ให้ปริมาณมันสำปะหลังลดน้อยลงอันเป็นการเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคาของเกษตรกร
ให้สูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงได้สนับสนุนให้มีการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง โดย
ได้รับความร่วมมือจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสห-
กรณ์ จัดตั้งสหกรณ์นิคมขึ้น ซึ่งเป็นสหกรณ์นิคมที่แตกต่างจากสหกรณ์ทั่ว ๆ ไป คือ มีวัตถุประสงค์
ประสงค์ที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง หรือโครงการเร่งรัด
การปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง เพื่อปรับปรุงฐานะและเศรษฐกิจของเกษตรกรให้ดีขึ้น
โดยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทุน ความรู้ ขาวสารข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งให้ความช่วย
เหลือในด้านที่คินทำกิน สาธารณูปโภคเป็นต้น และยังให้การสนับสนุนในรูปแบบอื่น ๆ
ดังนั้นโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง จึงเป็นโครงการที่นำศึกษา
เพื่อที่จะทราบได้ว่า หลังจากที่ได้มีการนำโครงการมาปฏิบัติแล้ว จะมีผลทำให้ฐานะ
ของเศรษฐกิจของสมาชิกเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นการสรุปผลของโครงการ
อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร และ ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยในอนาคต
ต่อไป และจากที่ สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด หน่วยหนึ่งของสหกรณ์นิคมชะแวง-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำกัด จังหวัดระยอง ก็เป็นสหกรณ์หนึ่งที่อยู่ในโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง ดังนั้นจึงเป็นสหกรณ์นิคมที่น่าจะได้มีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ไปปรับปรุงสหกรณ์ให้ดีขึ้น หรือ เป็นแนวทางในการขยายโครงการหรือจัดตั้งสหกรณ์นิคมในโครงการแห่งใหม่ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. ศึกษาสภาพทั่วไปของหน่วยงานสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด อันได้แก่ สภาพภูมิประเทศ ขอบเขตที่ตั้ง และ สภาพทางเศรษฐกิจของสหกรณ์นิคม เป็นต้น
๒. ศึกษาถึงความจำเป็นของโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังในเขตสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด
  ๑. ศึกษาถึงผลทางเศรษฐกิจของโครงการที่มีผลต่อเศรษฐกิจของสมาชิกในเขตสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับรายได้ การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายแรงงานในครอบครัว การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนและบริโภคของสมาชิกสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบสภาพทั่วไปของสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งสหกรณ์นิคมแห่งใหม่ในอนาคตต่อไป
๒. ทำให้ทราบความเป็นมาของโครงการในสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด
๓. ทำให้ทราบถึงผลทางเศรษฐกิจของสมาชิกในสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด เพื่อเป็นประโยชน์ในการขยายโครงการและพัฒนาโครงการใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

๑. ทำการศึกษาสหกรณ์นิคม ในโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง เฉพาะโครงการในระยะที่ ๑ จากสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด
๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการในระยะที่ ๑.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูล

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้เก็บจากสมาชิกสหกรณ์นิคมในเขตหน่วยสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการโดยการสัมภาษณ์สมาชิกจำนวน ๒๒ คน

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าจากรายงานกิจการประจำปีของหน่วยสหกรณ์นิคม และเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์นิคม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random sampling) จากสมาชิกสหกรณ์นิคม จำนวน ๒๒ คน จากสมาชิกในโครงการ ๔๐ คน

๒. ในการศึกษาถึงข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิก เช่น เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย และการใช้แรงงาน ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามลงตารางแล้วทำการยอดละ จากตาราง

๓. อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามในการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์นิคม จำนวน ๒๒ ชุด

นิยามศัพท์

ชนบท หมายถึง แหล่งที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในเขตการดำเนินงานสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

โครงการ หมายถึง โครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังในระยะที่ ๑

สหกรณ์นิคม หมายถึง สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด กิ่งอำเภอ จังหวัดระยอง

การตรวจเอกสาร

๑. เขาวนุช เพ็ชรบุญศรี (๒๕๒๐) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการพัฒนาชุมชนในรูปการจัดสหกรณ์นิคม พบว่าการจัดรูปสหกรณ์นิคม ทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมสังหาราย และศึกษาจากบทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ภายในโครงสร้างของสหกรณ์นิคม ซึ่งรัฐบาลให้ความช่วยเหลือด้านการจัดแบ่งแปลงไรนา การทำถนน ระบบชลประทาน และ สาธารณูปโภค อันทำให้เกิดความเจริญในชุมชน ส่วนการส่งเสริมอาชีพนั้นรัฐบาลได้กระทำโดยการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก ส่วนด้านการพัฒนาตัวเองของสหกรณ์ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะอย่างยิ่งต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งสมาชิก และคณะกรรมการยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานในรูปของการจัดการสหกรณ์ที่ถูกต้อง อีกทั้งประสบการณในการบริหารงานยังน้อย

๒. พิชัย สารภักดิ์ (๒๕๒๗) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสหกรณ์นิคมในรูปการพัฒนาชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง โดยทำการศึกษาถึงการจัดรูปสหกรณ์นิคมว่า การจัดสหกรณ์นั้นก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกมีระดับการศึกษาในระดับ ป. ๔ เป็นส่วนมาก และอพยพมาจากที่ต่าง ๆ จาก ๕๑ จังหวัด ขนาดของครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ ๕๐.๒ ไร่ ยึดอาชีพปลูกมันสำปะหลังเป็นหลัก ประมาณร้อยละ ๔๔.๑๔ และทำสวนผลไม้ ร้อยละ ๑.๖๖ หลังจากได้ใช้วิธีการของสหกรณ์นิคมแล้ว ปรากฏผลการพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้ ทางด้านเศรษฐกิจสหกรณ์ได้จัดรูปที่ดินให้สมาชิกส่งเสริมการปลูกพืชต่าง ๆ รายได้สมาชิกสูงถึง ๑๗,๐๐๐ บาท โดยเฉลี่ย ทางด้านสังคมสหกรณ์ได้ส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้ในเรื่องหลักและวิธีการทางสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทั้งให้สมาชิกรู้จักวิธีการปกครองตามแบบประชาธิปไตย โดยสมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ สมาชิกร้อยละ ๔๐.๔๓ เห็นว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการการทำงานได้ผลดี ทางด้านการเมืองการปกครอง พบว่าสมาชิกร้อยละ ๗๗.๕๐ เห็นว่าการอยู่ร่วมกันจะทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีกว่าอยู่โดดเดี่ยว อีกทั้งสมาชิกประชาชนกลุ่ม คณะกรรมการดำเนินการ ต่างก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาชุมชนสหกรณ์ให้มีความมั่นคงใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการเมืองและการปกครอง

๓. เกื้อกูล น้าสุนีย์ (๒๕๒๔) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมกับปลุสค์ตัว และการปลูกพืชของสมาชิก สหกรณ์เข้าซื้อที่ดินในจังหวัดปทุมธานี โดยการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมกับปลุสค์ตัวและปลูกพืช โดยเปรียบเทียบรายไคของสมาชิกก่อนเข้าร่วมโครงการ กับรายไคของสมาชิกก่อนเข้าร่วมโครงการ กับรายไคของสมาชิกในปีที่ทำการศึกษา ปี ๒๕๒๗ พบว่าสมาชิกมีรายไคลดลง นั่นคือก่อนเข้าร่วมโครงการ สมาชิกมีอาชีพทำนาอย่างเดียว มีรายไคเฉลี่ยครอบครัวละ ๓๗,๕๔๒.๑๓ บาทต่อปี เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้วมีรายไคสุทธิเฉลี่ยครอบครัวละ ๑๑,๑๗๒.๒๒ บาท สาเหตุเพราะว่าสมาชิกขาดทุนจากการเลี้ยงปลุสค์ตัวสุกร ราคาตกต่ำ ต้นทุนการเลี้ยงเป็คสูง อีกทั้งสมาชิกไม่ขอสัตย์ต่อสหกรณ์ สมาชิกบางรายไคขายผลผลิตโดยไม่ผ่านสหกรณ์ บางรายก็ขายผ่านสหกรณ์เพียงบางส่วน แต่อย่างไรก็ตามโครงการนี้ยังได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพ และให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกทางด้านเงินทุน ทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

๔. วิวัฒน์ เมฆอรุณ (๒๕๒๔) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สหกรณ์การเกษตรในโครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานกับการพัฒนาชนบท โดยได้ศึกษากรณีตัวอย่างของสหกรณ์การเกษตรหนองหวายฝั่งขวา ซึ่งเป็นการพัฒนาการเกษตรสมบูรณ์แบบ ผลการศึกษาได้พบว่า บทบาทของสหกรณ์ในโครงการพัฒนาการเกษตรชลประทานหนองหวายฝั่งขวา ได้ตอบสนองเป้าหมายนโยบายแห่งชาติ เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ๔ ประการ คือ ประการที่ ๑ การเพิ่มรายไคเฉลี่ยต่อคนโดยกิจกรรมสหกรณ์ที่มีส่วนช่วยยกระดับรายไคของสมาชิกเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๑ ต่อปี ประการที่ ๒ การเพิ่มมาตรฐานการโภชนาการ โดยสหกรณ์การเกษตรได้ส่งเสริมให้สมาชิกปลูกผักสวนครัวและเลี้ยงปลา ทั้งเพื่อการบริโภคและเพื่อการค้า ประมาณการไคว่าช่วยส่งเสริมให้สมาชิกบริโภคอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้น เฉลี่ย ๗.๑ กิโลกรัมต่อครอบครัวต่อปี ประการที่ ๓ การเพิ่มมาตรฐานการศึกษา โดยการที่สหกรณ์การเกษตรได้จัดสรรกำไรประจำปีเป็นเงินทุนเพื่อการศึกษาอบรมแก่กรรมการและสมาชิกปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท อีกทั้งในทางอ้อมเมื่อสมาชิกมีรายไคเพิ่มขึ้นทำให้ระดับการศึกษาของสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรสูงขึ้น ประการที่ ๔ การกระจายรายไคของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในระหว่างปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๗ นั้นเลวลงเมื่อเปรียบเทียบกับรายไคเฉลี่ยต่อคนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดขอนแก่น

๕. รัชนี้ ศรีเกิด, ๒๕๐๐ โศกนาฏกรรมเรื่องการศึกษาภาวะเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองนครนายก จำกัด พบว่า สหกรณ์การเกษตรเมืองนครนายก จำกัด ดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลามากกว่า ๑๐ ปี แต่บทบาทของสหกรณ์ต่อสมาชิกสหกรณ์ตลอดจนราษฎรทั่วไปในชุมชนยังปรากฏอยู่ในวงแคบ สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไป มีลักษณะคล้ายคลึงกับสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ส่วนทางด้านเศรษฐกิจของสมาชิกพบว่า สภาพเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์จะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ได้แก่ ราคาสินค้า โดยทั่วไป นโยบายเศรษฐกิจของทางรัฐบาล ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ส่วนด้านสังคมของสมาชิกพบว่า สมาชิกสหกรณ์และราษฎรทั่วไปส่วนมากจะมีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม สังคมมีการพึ่งพาอาศัยกันสูง และพร้อมใจที่จะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ไม่มีเหตุผลบ่งชี้ว่าสหกรณ์จะมีบทบาททำให้ภาวะทางสังคมของสมาชิกเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด และพบว่าสหกรณ์จะมีความสำคัญและมีบทบาทอย่างแท้จริงในชุมชนได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลในชุมชนนั้นเห็นความสำคัญและมีความปรารถนาที่จะให้สหกรณ์เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนา และยอมรับนำไปปฏิบัติด้วยความจริงใจ

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปของสหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ จำกัด
กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

สหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ จำกัด จกทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๑
เลขทะเบียนสหกรณ์ ๖๑/๒๕๒๑ เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑
ตามโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออกในเขตนิคม-
สหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

สหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ จำกัด กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นจังหวัด
หนึ่งในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย แคนสหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ จำกัด มีแคนอยู่ใน
เขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าวังไทย และมีพื้นที่อยู่นอกเขตป่าสงวนเล็กน้อย แคนอยู่ในเขตปก-
ครองของกิ่งอำเภอวังจันทร์ ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นกับตำบลชุมแสง พื้นที่ทิศ
เหนือจรดเขตตำบลยายุบใน ทิศใต้จรดเขตตำบลวังจันทร์ ทิศตะวันออกจรดเขตตำบลบ้านนา
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทิศตะวันตกจรดเขตอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง สมาชิกส่วน
ใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา เป็นอาชีพ สหกรณ์ได้เริ่มดำเนินงานมาประ-
มาณ ๔ ปีเศษ ซึ่งมีฐานะการเงินยังไม่สู้มั่นคงนัก เพราะอยู่ในระหว่างการระดมทุน

สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์

สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์คัมชุมแสงจันทร์ เมื่อสิ้นปีทางบัญชี เมื่อวันที่
๓๑ มีนาคม ๒๕๒๕ มีดังนี้คือ

๑. สมาชิกมี ๑๐ กลุ่ม และมีสมาชิก ๕๔๖ คน มีพนักงานสหกรณ์ ๒ คน
กรรมการดำเนินงาน ๑๐ คน
๒. ทุนของสหกรณ์ระกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น มูลค่าหุ้นละ ๕๐.๐๐ บาท ซึ่งประ-
กอบด้วยหุ้นที่สหกรณ์ออก ๙,๕๔๒ หุ้น และหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว รวม ๓๑๖,๕๕๐.๐๐
เงินสำรอง ๒๗๖,๙๘๒.๓๒ บาท ทุนสะสมตามข้อบังคับและระเบียบและอื่น ๆ ๑๕,๑๓๙.๕๑
บาท รวมทุนของสหกรณ์คัมทั้งสิ้น ๖๐๘,๕๕๐.๑๓ บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓. เงินกู้ยืมที่ได้จาก ชกส. ตามหนังสือกู้เงินเครดิตเงินสคงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๔ วงเงิน ๑,๘๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท เพื่อนำมาเป็นทุนให้สมาชิกในระหว่างปีสหกรณ์ได้เบิกเงินกู้ และส่งชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยคอกธนาคารระหว่างปีจนกระทั่งวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๕ มียอดคณเงินคงเหลือเมื่อสิ้นปี ๑,๒๕๒,๐๗๓.๖๕ บาท และจากเงินทุนส่งเสริมการสหกรณ์ ยอดคงเหลือสิ้นปี ๔๔,๑๑๔.๗๑ บาท

๔. การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์นิคม ซึ่งพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิก เป็นเงินกู้ระยะสั้น ชำระไม่เกิน ๑๒ เดือนแต่เพียงประการเดียวและสหกรณ์ใหญ่แก่สมาชิกในระหว่างปีทางบัญชีสิ้นสุด ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๕ รวม ๑๓๘ สัญญา เป็นเงิน ๑,๑๔๔,๗๐๐.๐๐ บาท โดยใหญ่ได้ตามความต้องการคือ ตามความมุ่งหมาย, ตามการลงทุนทำไร และ คา-
ทุน

๕. เงินรับฝาก เมื่อสิ้นปีทางบัญชี ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๕ สหกรณ์มีเงินรับฝากจากสมาชิกเป็นเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำยกมา ๒๔,๘๗๒.๕๕ บาท และในปีการเงิน ๒๕๒๕ สหกรณ์ได้ส่งเสริมการรับฝากจากสมาชิก ๒๔๓,๐๖๒.๗๖ บาท และสมาชิกถอนเงินระหว่างปี ๒๒๒,๔๕๓.๖๗ บาท ยอดเงินฝากคงเหลือสิ้นปี ๔๕,๐๘๑.๖๔ บาท

๖. ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์ได้ทำการซื้ออุปกรณ์การเกษตรและเครื่องอุปโภคเพื่อบริการสมาชิกได้แก่ ปุ๋ย, ยาปราบศัตรูพืช, ข้าวสาร และไม้กวาด รวมเป็นเงิน-
๕๕๓,๕๕๕.๐๐ บาท

๗. ธุรกิจการขาย สหกรณ์ยังมีได้มีการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกออกขาย เพราะยางพารายังไม่สามารถให้ผลผลิตได้เนื่องจากยางพารายังมีอายุน้อยไม่สามารถกรีคน้ำยางได้

๘. รายได้และรายจ่ายในการดำเนินงาน ในระหว่างปีทางบัญชีสิ้นสุด ๓๑-
มีนาคม ๒๕๒๕ สหกรณ์มีรายได้กอนหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ๒๐๐,๔๔๒.๑๒ บาท มีค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ ๑๐๔,๖๔๖.๖๕ บาท ดังนั้น เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว สหกรณ์จึงมีกำไรสุทธิประจำปี
๙๕,๗๙๕.๔๗ บาท

๙. การดำเนินงานทั่วไป คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน ๑๐
คน ตามที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๔ ได้เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบด้วย ผู้มีรายนามและตำแหน่งดังต่อไปนี้ คือ:-

๑.	นายเจลา	พรหมสวัสดิ์	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
๒.	นายคัชรินทร์	สองศรี	ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ
๓.	นายเนิ่ง	องคะเมื่องเมหนี	ตำแหน่ง	เลขานุการ
๔.	นายณิน	เจริญพร	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
๕.	นายประสิทธิ์	แสงประไพ	ตำแหน่ง	กรรมการ
๖.	นายมังกร	เสาวคนธ	ตำแหน่ง	กรรมการ
๗.	นายองอาจ	มนต์ชัยจรูญ	ตำแหน่ง	กรรมการ
๘.	นายบุญอินทร์	เนืองจำนงค์	ตำแหน่ง	กรรมการ
๙.	นายธีระวุฒิ	หวังดี	ตำแหน่ง	กรรมการ
๑๐.	นางจำเนียร	อวยเจริญ	ตำแหน่ง	กรรมการ

๑๐. สิ้นทรัพย์หมุนเวียน อันได้แก่ เงินสดในมือ, เงินฝากธนาคาร, ลูกหนี้-
เงินกู้ และ คอกเบี้ยเงินในหูกวางรับ เมื่อหักหนี้สงสัยจะสูญ คอกเบี้ยเงินในหูกวางสุทธิ,
สำรองสินค้าเสื่อมชำรุด และรวมสิ้นทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ แล้ว สหกรณ์นี้มีสิ้นทรัพย์หมุน-
เวียนทั้งสิ้น ๒,๓๑๒,๔๐๑.๑๐ บาท

๑๑. สิ้นทรัพย์ถาวร ได้แก่สำนักงานระหว่างก่อสร้างและเครื่องใช้สำนักงาน
งานแล้วสหกรณ์มีสิ้นทรัพย์ถาวร รวม ๓,๕๔๕.๕๒ บาท

๑๒. หนี้สินหมุนเวียน ซึ่งได้แก่ เงินกู้ยืม เงินรับฝากค้ำจำนองสินนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย และหนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ รวมแล้วสหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียน รวม -
๑,๖๒๖,๖๐๔.๔๔ บาท

ความเป็นมาของโครงการเร่งรัดการปลูก
ยางพาราแทนมันสำปะหลัง

เนื่องจากพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือถูกทำลายอย่างรวดเร็ว จนแทบสูญเสียบ่า ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างมาก แม้ว่ารัฐบาลได้พยายามส่งเสริมให้มีการปลูกป่าแต่ก็ยังคงไม่ไ้ผลเท่าที่ควร ไม่สามารถปลูกทดแทนกันคือการถูกราษฎรจำนวนมากบุกรุกเข้าไปทำกินและอยู่อาศัย

และเนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชะวะ ป่าตาสีหิ และ ป่าวังไทร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่ กิ่งอำเภอวังจันทร์ อำเภอวังจันทร์ อำเภอปากาย อำเภอปลวกแดงและอำเภอแก่ง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๓๓๘,๐๓๕ ไร่ มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมเพราะถูกราษฎรบุกรุก กระทบกระทั่งและสกรณจึงได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์รับไปดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎร ซึ่งจะดำเนินการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ผลหรือไม่ ยึดตนทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปแล้วมิให้เกิดสภาพแห้งแล้งและขาดความอุดมสมบูรณ์ของดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต่อไป

เนื่องจากภาวะการผลิตมันสำปะหลังของประเทศไทย ในปัจจุบันถึงระดับที่เกินความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ จนทำให้เกิดปัญหาทางการตลาด และราคาตกต่ำ อันเป็นผลกระทบบกกระทบต่อเกษตรกรที่ปลูกเป็นจำนวนมาก ซึ่งนิยมปลูกมันสำปะหลังกระจายอยู่ทั่วไปกว่า ๔๐ จังหวัด ของประเทศ และเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศด้วย ประกอบด้วยระยะยาวของตลาดผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยในตลาดโลกได้ถูกจำกัดปริมาณลงเป็นอย่างมาก ในขณะที่ผู้ทางการนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นไม่แน่ชัด อีกประการหนึ่ง การขยายพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรเป็นการบุกรุกเข้าไปในพื้นที่ใหม่ ทำให้เกิดการทำลายป่าธรรมชาติเป็นจำนวนมากมาย โดยเฉพาอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ซึ่งเนื้อที่ส่วนใหญ่เหล่านี้หากปล่อยให้มีการปลูกมันสำปะหลังแล้ว ความอุดมสมบูรณ์จะลดน้อยลงอย่างรวดเร็วมีการสูญเสียน้ำดินเป็นการทำลายความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และอื่น ๆ ในที่สุดก็เป็นผลเสียหายต่อเกษตรกร ทำให้ผลผลิตตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอ จำ-

เป็นทองบุกรุกพื้นที่ หรือโยกย้ายเพื่อหาพื้นที่เพาะปลูกใหม่เรื่อย ๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุด

จากปัญหาการกีดกันการผลิตและราคาในปัจจุบันและในอนาคตของมันสำปะหลังและปัญหาพื้นฐานด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศเหล่านี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔ ได้กำหนดนโยบายแก้ปัญหาที่สำคัญคือ จะต้องให้มีการลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังลงประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ โดยให้มีการปลูกพืชอื่นทดแทนให้มันสำปะหลังอยู่ในระดับพอดีกับความต้องการใช้ในประเทศและการส่งออก ประกอบกับลู่ทางเป็นไปได้และความเหมาะสมในการกำหนดเขต พื้นที่ให้เป็นแหล่งปลูกพืชที่สำคัญ เพื่อทดแทนการปลูกมันสำปะหลัง

จากการศึกษาข้อมูลของสถาบันวิจัยยางพารา จากกรมวิชาการเกษตรในทางนิเวศเกษตรยางพาราและสภาพดินฟ้าอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า สภาพของดินปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ มีความคล้ายคลึงกับสภาพดินฟ้าอากาศทางภาคใต้ตอนบน จึงกล่าวได้ว่าพื้นที่ในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวง มีความเหมาะสมต่อการที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนื่องจาก

๑. สภาพภูมิอากาศภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมต่อการปลูกยางพารา
๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีการปลูกมันสำปะหลังหนาแน่น
๓. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการบุกรุกทำลายป่าเป็นจำนวนมาก
๔. ยางพารา เป็นพืชที่สามารถหารายได้สูงให้แก่เกษตรกร และมีลู่ทาง

ขยายการผลิตออกสู่ตลาดโลกได้อีกมากในอนาคตระยะยาว โดยกำหนดเป้าหมายโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ในท้องที่สหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง สหกรณ์นิคมโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีและสหกรณ์นิคมวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ ได้มีมติอนุมัติให้จัดสรรเงินลงทุนส่งเสริมเกษตรกรจำนวน ๒๐๐ ล้านบาท ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) กู้จำนวน ๑๒๗.๒ ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ปลอดหนี้ระยะ ๖ ปีแรก และ ทนอยคินเป็นรายปีในระยะเวลา ๑๔ ปี และอนุมัติจ่ายขาดให้แก่กองการสวนยางและหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้องจำนวน-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๒.๘ ล้านบาท เพื่อให้ใช้สำหรับโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลังใน
 ในภาคตะวันออก แต่เนื่องจากในพื้นที่โครงการ ในเขตสหกรณ์นิคมชะงะกิ่งอำเภอวัง-
 จันทร จังหวัดระยอง เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งเป็นป่าเสื่อมโทรมที่ถูกบุกรุกทำลาย และ
 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินการจัด
 นิคมให้ เกษตรกรทำกิน และจากการปฏิบัติงานพบว่าสภาพการถือครองของเกษตรกรใน
 นิคมทั้ง ๓ แห่ง ไม่มีหลักค่าประกันเงินกู้ที่ถาวรใด ๆ จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการช่วย
 เหลือค่านดินเชื่อเพื่อปลูกยางพารา แมกการออกหนังสือเอกสาร สทก. มีปัญหาในกรณี
 เกษตรกรรายที่กู้เงินจาก ชกส. ตามโครงการหลอมหนี้ หรือมีเหตุอื่น เช่น เกษตรกรถูก
 หมายศาลอยู่ กรมป่าไม้จะต้องเข้าดำเนินการแทนซึ่งเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานให้สิน
 เชื้อของ ชกส. กระทรวงเกษตร และ สหกรณ์ ได้พิจารณาเห็นว่าสหกรณ์นิคมเป็นบริเวณ
 ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดนิคมฯ ไม่มีสภาพป่าใด ๆ เหลืออยู่เพราะเกษตรกรได้เข้าไปตั้ง
 ดินฐานเป็นจำนวนมาก และเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว นอกจากนี้แล้ว กระทรวง
 เกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาเห็นว่าหากมีโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราและไม่ยื่น
 คนอื่นแทนมันสำปะหลังในพื้นที่ส่วนนี้จะก่อประโยชน์อันเนกประสงค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่
 ตั้งไว้ จึงเห็นสมควรเพิกถอนสภาพป่าสงวน และป่าเตรียมการสงวนในเขตสหกรณ์นิคม

อนึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยองค์การสวนยางได้จัดทำโครงการ
 สร้างสวนยางพาราพันธุ์โคในภาคตะวันออก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการให้คำ
 หมายแล้ว แต่เนื่องจากโครงการนี้ต้องใช้เงินทุนภายในระยะเวลา ๖ ปี รวม เป็นเงิน
 ๑๑๔.๔๙ ล้านบาท และองค์การสวนยางมีรายได้ไม่เพียงพอจึงได้ติดต่อธนาคารกสิกรไทย
 และ ชกส. เพื่อขอความสนับสนุนเกี่ยวกับเงินลงทุนตามโครงการนี้ แต่ไม่สามารถตกลง
 กันได้ในเงื่อนไขและหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน เนื่องจากในท้องที่ดังกล่าวเป็นป่าสงวนแห่ง
 ชาติซึ่งมีปัญหาในการหาหลักค่าประกันเงินกู้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกสิกรไทย
 และ ชกส. กำหนดทั้งกล่าวข้างต้นและองค์การสวนยางได้ดำเนินการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร
 แล้วจำนวน ๓๔๔ ราย เป็นเนื้อที่ ๑๐,๐๖๒ ไร่ โดยองค์การสวนยางได้ทดลองจ่ายเงิน
 ไปก่อนเพื่อโครงการนี้ไปแล้ว ๑๒.๒๙ ล้านบาท และยังคงจ่ายต่อไปอีกกว่าจะกรีกยาง
 ได้ ทำให้องค์การสวนยางประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนมาก ประกอบกับการ
 ดำเนินการมีนโยบายเพื่อยกกระทันรายได้และแก้ไขความยากจนของราษฎรในชนบท ช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนุรักษ์ป่าไม้และความชุ่มชื้น ของดินและองค์การสวนยางจะเป็นผู้รับยางเพื่อแปรรูปส่งไปขาย โดยจัดตั้งโรงงานผลิตยางและวางแผนตลาดในอนาคต จึงจำเป็นต้องอนุมัติโครงการปลูกสร้างสวนยางพาราพันธุ์ดีในภาคตะวันออก เข้าไว้ในโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราแผนแม่บทหลังในภาคตะวันออก และขออนุมัติเพื่อจัดสรรเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ จำนวน ๒๐๐ ล้านบาทเสียใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมพิจารณาเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๒๗ แล้ว มีมติอนุมัติตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอคือ

๑. รัฐบาลให้การให้กรมป่าไม้ออกกฎกระทรวง ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ ในท้องที่สหกรณ์นิคมชะแวงกิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เพื่อมอบให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปจัดดำเนินการตามเป้าหมายต่อไป โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

๒. ให้จัดสรรเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ จำนวน ๒๐๐ ล้านบาท ใหม่ดังนี้

๒.๑ ให้เงินกู้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรภายในวงเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๔ โดยมีเงื่อนไขว่าจะเบิกได้ก็ต่อเมื่อ ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนโดยทำเป็นความตกลงร่วมกัน

๒.๒ ให้นำเงิน ๓๕ ล้านบาทเข้าบัญชีกองทุนเร่งรัดเพิ่มผลผลิตการเกษตรเพื่อจัดสรรให้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นงบประมาณและงบส่งเสริมอาชีพสำหรับเกษตรกรชั้นผู้น้อย รวมทั้งจัดให้มีการบริการของรัฐในด้านการเกษตรที่จำเป็นแก่ชุมชนสำหรับโครงการที่จะขอความช่วยเหลือจากประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เพื่อปลูกพืชทดแทนมันสำปะหลังทั้งในรูปแบบเงินหมุนเวียน และเงินจ่ายขาดโดยให้เบิกจ่ายตามระเบียบที่กระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว ทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ประกาศเขตสหกรณ์นิคมเป็นเขตเร่งรัดเพิ่มผลผลิตการเกษตรต่อไป

๓. ในกรณีของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งไม่มีเนื้อที่ทำกินพอสำหรับการปลูก
ยางพาราเป็นการค้า ให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบอนุญาตให้ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นอื่น ๆ
แทนยางพาราได้.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๔

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิก

จากการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์คัม ทุกคนได้ปลูกสร้างสวนยางพาราแล้ว ซึ่งได้ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิก เมื่อก่อนเขาเป็นสมาชิกและภายหลังจากเขาเป็นสมาชิกของโครงการฯ ทั้งข้อมูลทั้งก่อนไปนี้

ตารางที่ ๑. แสดงข้อมูลทั่วไป

๑. เพศ ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกเป็นเพศชายคือถึงร้อยละ ๕๕ และอีกร้อยละ ๕ เป็นเพศ หญิง
๒. อายุ โดยเฉลี่ยแล้วอายุของสมาชิกมีอายุเฉลี่ย ๔๗ ปี
๓. ระดับการศึกษา จากการสอบถามโดยแบบสอบถามพบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการระยะที่ ๑ ส่วนใหญ่แล้วมีการศึกษาระดับ ป. ๑ - ๔ หรือการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นระดับ ๑ - ๒ หรือนักธรรมตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๓ การศึกษาชั้น มศ. ๑-๓ หรือ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นระดับ ๔ เปรียบเทียบ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๗ การศึกษาระดับ มศ. ๔-๖ หรือเปรียบเทียบ ๖ ร้อยละ ๕ ระดับ ป.๕ - ๗ หรือการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นระดับ ๓ ร้อยละ ๕ และอีกร้อยละ ๕ อ่านเขียนไม่ได้
๔. อาชีพทางการเกษตรในปัจจุบัน ซึ่งจากการสำรวจแล้วพบว่า สมาชิกในโครงการส่วนใหญ่ทำสวนยางพาราควบคู่กับการเกษตรอย่างอื่นด้วยคิดเป็นร้อยละ ๕๔ อันได้แก่ ร้อยละ ๔๑.๒ ทำสวนยางควบคู่กับการทำไร่อ้อย ร้อยละ ๓๕.๓ ทำสวนยางร่วมกับไร่มันสำปะหลัง ร้อยละ ๑๗.๖ ทำสวนยางร่วมกับทำสวนผลไม้ เช่น หุ้เรียน , สับปะรด และอีก ร้อยละ ๕.๕ ทำสวนยางพาราควบคู่กับการทำเกษตรอื่น ๆ เช่น - เลี้ยงสัตว์ ทำนา
๕. การใช้แรงงานของสมาชิกสหกรณ์คัม โดยพิจารณาจากชั่วโมงการทำงานพบว่าชั่วโมงการทำงานต่อวันส่วนใหญ่สมาชิกทำงานวันละ ๖ ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ ๔๑ ร้อยละ ๓๒ ทำงานวันละ ๕ ชั่วโมง/วัน ร้อยละ ๑๔ ทำงานวันละ ๗ ชั่วโมง/วัน และอีกร้อยละ ๕ ทำงานวันละ ๕ ชั่วโมง/วัน และโดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัด 97997 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันละ ๘ ชั่วโมง/วัน

๖. การเปลี่ยนแปลงการใช้แรงงานในครัวเรือน จากการเปรียบเทียบพบว่า สมาชิกก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการยังคงใช้แรงงานเท่าเดิมคือประมาณ ๓ - ๔ คน/วัน ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วสมาชิกจะจ้างบุคคลอื่นเข้ามาทำงาน โดยสมาชิกจะควบคุมดูแลงานเมื่อมีการขยายการดำเนินงานก็จะเพิ่มเพียงเฉพาะคนงานมิได้เพิ่มแรงงานหรือคนภายในครอบครัวด้วย ดังนั้นการใช้แรงงานภายในครัวเรือน จึงยังคงเท่าเดิมมิได้เปลี่ยนแปลงไป

๗. จำนวนคนว่างงานในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์นิคม สมาชิกครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่มีคนงานว่างงาน คิดเป็นร้อยละ ๖๔ และอีกร้อยละ ๓๖ ยังมีคนว่างงานในครอบครัว

ตารางที่ ๒. แสดงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

๑. การเปลี่ยนแปลงรายได้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพบว่า รายได้ของสมาชิกในโครงการก่อนเข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ย ๑๕๔,๘๑๒.๖๓ บาท/ปี และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีรายได้เฉลี่ย ๒๓๖,๓๑๔.๓๖ บาท/ปี ซึ่งเห็นได้ชัดว่าสหกรณ์ได้ช่วยทำให้รายได้สมาชิก เพิ่มขึ้นอย่างมากคือเพิ่มขึ้นถึง ๑,๕๔๔,๖๐๔ บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖๕ และโดยเฉลี่ยสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ๘๑,๕๐๕.๗๔ บาท/ปี สาเหตุที่รายได้เพิ่มขึ้นอาจเนื่องมาจาก

๑.๑ การที่สมาชิกมีเงินทุนเพิ่มขึ้นจากการกู้สหกรณ์ ทำให้สมาชิกสามารถซื้อปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และ อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสามารถจ้างแรงงานได้มากขึ้น จึงทำให้ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอันได้แก่ผลผลิตจากไร่อ้อย มันสำปะหลัง สวนผลไม้ เป็นต้น

๑.๒ การที่สหกรณ์นิคมได้มีการตัดถนนผ่านในเขตสหกรณ์นิคมมีรถประจำทางวิ่งผ่าน ทำให้การคมนาคมทางบกสะดวกกว่าเดิม สมาชิกจึงสามารถนำผลผลิตของตนไปขายยังตลาดที่ไกลออกไปเช่น ต่างจังหวัด ต่างอำเภอ เป็นต้น จึงทำให้รายได้ของสมาชิกเพิ่มขึ้น

๒. การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายพบว่า ก่อนเข้าโครงการสมาชิกมีรายได้อีกภายในครัวเรือน ๒๑,๒๕๘.๘๒ บาท/เดือน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ ๑,๐๑๓.๕๘ บาท/เดือน ภายหลังเข้าร่วมโครงการสมาชิกมีรายจ่ายภายในครัวเรือน ๑๒,๗๐๑.๘๒ บาท/เดือน หรือเฉลี่ยครอบครัวละ ๖๖๔.๕๐ บาท/เดือน/ครัวเรือน และเป็นค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าน้ำประปาในการดำเนินงาน ๒๓๒,๔๘๓ บาท/ปี หรือ ๑๙,๓๗๐.๒๕ บาท/เดือน หรือโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔๔๐.๘๗ บาท/เดือน

ส่วนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพื่อการครองชีพของสมาชิกหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วจะมีค่าใช้จ่ายลดลงถึง ๔,๕๕๘ บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๓ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการที่สมาชิกลดค่าครองชีพเพื่อการออมทรัพย์หรือเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นและเนื่องจากรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกต้องทำงานเพิ่มขึ้น จึงจะมีเวลาวางลดลง

ตารางที่ ๓. แสดงข้อมูลทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และโครงการ

๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโครงการพบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๖๔ คิดว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ร้อยละ ๒๓ คิดว่ามีปัญหาและอีกร้อยละ ๑๔ ไม่แน่ใจว่าจะมีปัญหหรือไม่ ซึ่งผู้ที่คิดว่าโครงการมีปัญหาส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๕๐ คิดว่าโครงการมีปัญหาเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป ร้อยละ ๓๗.๕ มีความมีปัญหาเรื่อง ผลผลิตออกช้าเกินไป และปัญหาเรื่องการขายผลผลิตอันไคน้ำ แห้งตลาด ราคา เป็นต้น และอีกร้อยละ ๑๒.๕ คิดว่ามีปัญหาเรื่องวัสดุอุปกรณ์ไม่พอเพียงในการดำเนินงาน

๒. ความมั่นใจว่าสหกรณ์จะช่วยให้สมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น จากการสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๕๐ มีความมั่นใจ ร้อยละ ๓๒ มีความมั่นใจมาก ร้อยละ ๑๔ คิดว่าไม่มั่นใจว่าดีขึ้นหรือเลวลง และส่วน อื่นอีกร้อยละ ๔ คิดว่ายังคงเหมือนเดิม

๓. ความมั่นใจว่าโครงการช่วยให้สมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นพบว่า ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๔๕ มีความมั่นใจมากกว่าโครงการช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ ๔๑ มีความมั่นใจและอีกร้อยละ ๑๔ ไม่มีความมั่นใจว่าจะดีขึ้นหรือเลวลง

๔. ความคิดเห็นว่าโครงการนี้ควรมีการขยายอีกต่อไปหรือไม่นั้นพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๓ มีความคิดว่าควรขยายโครงการต่อไปอีก ร้อยละ ๒๓ คิดว่าควรขยายโครงการเป็นอย่างยิ่ง และเพียงร้อยละ ๔ คิดว่า ไม่ควรขยายโครงการต่อ

๕. ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับจากการสมัครเข้าร่วมโครงการนั้น พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๗ ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินหรือต้นทุนเงินกู้ ร้อยละ ๒๐ ได้รับผลประโยชน์จากเครื่องอุปโภคบริโภคในการครองชีพ ร้อยละ ๑๔.๕ ได้รับผลประโยชน์ด้านที่ดินหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ร้อยละ ๑๑ ได้รับผลประโยชน์จากการได้รับความรู้ และข่าวสารขอมูลในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีพ ร้อยละ ๘.๕ ได้รับผลประโยชน์ทางการที่ได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับพันธุ์ยาง ร้อยละ ๖ ได้รับผลประโยชน์จากการช่วยเหลือด้านการผลิตและผลผลิตต่าง ๆ ที่ว่าการปลูกร่มไม้ส่าปะหลัง และที่เหลืออีกร้อยละ ๓ ได้รับผลประโยชน์จากการที่รายได้เพิ่มขึ้น

๖. ความต้องการให้สหกรณ์นี้เข้ามาช่วยเหลือเพิ่มเติมจากสภาพปัจจุบันของสมาชิกสหกรณ์นี้ พบว่าส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๒๗.๔ ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนเพิ่มขึ้น เช่นการขยายวงเงินกู้ให้กว้างขึ้น และระยะเวลาผ่อนชำระนานกว่าเดิมร้อยละ ๒๒.๒ ต้องการความช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น ร้อยละ ๑๖.๖ ต้องการความช่วยเหลือในด้านความรู้ ข่าวสาร ขอมูลต่าง ๆ หรือการอบรมความรู้ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ร้อยละ ๑๖.๖ ต้องการความช่วยเหลือในด้านราคาผลผลิต ซึ่งต้องการให้สหกรณ์หาแหล่งตลาดราคาดี แนนอนให้แก่สมาชิก ร้อยละ ๕.๖ ต้องการความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาต่าง ๆ ร้อยละ ๕.๖ ต้องการความช่วยเหลือในการได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ไม้ที่คืนในการทำการเพิ่มขึ้น และอีกร้อยละ ๕.๖ ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ

บทที่ ๕

สรุปและขอเสนอแนะ

สรุป

สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ได้จดทะเบียน เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑ เลขทะเบียนสหกรณ์ ๖๑/๒๕๒๑ เปิดดำเนินการเมื่อปี ๒๕๒๑ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาย มีระดับการศึกษา ป.๑-๔ หรือการศึกษาน้อยกว่าระดับ ๑-๒

สภาพทั่วไปของการดำเนินธุรกิจคล้ายคลึงกับลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ทั่วไป คือให้สินเชื่อแก่สมาชิกเป็นสำคัญมีการประชุมอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเกษตร และอุปโภคบริโภค และการรับฝากเงิน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ไม่ค่อยนำเงินฝากไปฝากกับสหกรณ์ และลักษณะหน้าที่ที่สำคัญของสหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด คือการส่งเสริมให้คำแนะนำแก่สมาชิกเพื่อดำเนินการด้านสวนยางพาราและให้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการกู้เงินระยะยาวจากโครงการเพื่อนำไปจ่ายในการประกอบอาชีพและการใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็น โดยมีกำหนดชำระคืนภายใน ๗ ปี เป็นการช่วยเหลือให้สมาชิกในโครงการมีเงินทุนหมุนเวียนในช่วงที่ผลผลิตยางพารายังไม่สามารถจำหน่ายได้

เมื่อพิจารณาสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกก่อนเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการแล้วพบว่า สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการซึ่งทั้งนี้ เนื่องจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้เข้ามาช่วยเหลือในด้านการเงินทุน ทำให้ผลผลิตที่ได้รับเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการคมนาคมที่สะดวกทำให้สามารถนำผลผลิตไปขายยังตลาดไกลออกไปได้ และลดค่าใช้จ่ายด้านการขนส่ง มีโอกาสขยายตลาดได้กว้างขึ้น ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนที่ลดลงนั้น เนื่องมาจากการที่สมาชิกสหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้นจึงมีความสนใจที่จะมาประกอบอาชีพมากกว่าเดิมทำให้มีเวลาว่างจากการประกอบอาชีพน้อยลง ดังนั้นสมาชิกจึงต้องลดเวลาเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจลงทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงลดลงด้วย ดังนั้นค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนจึงลดลงด้วย ทางด้านการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายแรงงานภายในครัวเรือนพบว่าไม่ว่าก่อนหรือหลังเข้าโครงการของสมาชิกยังคงมีการใช้แรงงานเท่าเดิม -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้อาจเนื่องจากการทำงานส่วนใหญ่คนภายในครัวเรือนเพียงคอยควบคุมงานเท่านั้น มีไคลงมือทำงานเอง ดังนั้นเมื่องานเพิ่มขึ้น ซึ่งมีเพียงเพิ่มคนงาน และ เพิ่มเวลาควบคุมงานเท่านั้น และการปลูกยางพาราก็ใช้แรงงานมากเพียงระยะเริ่มแรกเท่านั้น และสมาชิกยังมีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ช่วยทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น และไม่คิดว่าโครงการนี้จะมีปัญหามากนัก แต่จะได้รับผลประโยชน์มากกว่า เช่นการได้เงิน-ทุน กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ราคาผลผลิต ความรู้ข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. จัดการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ให้แก่เกษตรกรในการประกอบอาชีพ และ แนะนำวิธีการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกเพื่อให้สมาชิกนำไปปรับปรุงเทคโนโลยี ในการผลิตของตนให้ดีขึ้น
๒. สหกรณ์ควรเพิ่มธุรกิจการขาย โดยการจัดหาตลาดและรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองราคาผลผลิตของสมาชิกให้มากขึ้น
๓. ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกเพิ่มเงินฝากกับสหกรณ์เพื่อที่สหกรณ์สามารถมีเงินหมุนเวียน พอที่จะปรับปรุงการดำเนินงานและช่วยเหลือค่านเงินทุนแก่สมาชิกต่อไป.

เอกสารอ้างอิง

กองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์. ๒๕๒๗. ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๒๖
แผนการดำเนินงานปี ๒๕๒๗. กรุงเทพมหานคร.

กองโครงการ ฝ่ายวางแผน ฝ่ายวางแผนเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, ๒๕๒๖.
โครงการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง : เอกสารโรเนียว

ถวิล เลิศประเสริฐ. ๒๕๒ . วิสาหกิจสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม-
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

ถนอมศักดิ์ ศรีลัมพ์. ๒๕๒๘. การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตยางพารา จังหวัดระ-
ยองปีการผลิต ๒๕๒๘. กรุงเทพมหานคร . วิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประคิษฐ์ มัชฌิมา. ๒๕๒๓. สังคมวิทยาชนบทและการสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัชณี ศรีเกิด. ๒๕๓๐. การศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์การ-
เกษตรเมื่อนครนายก จำกัด พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐. กรุงเทพมหานคร:
ปัญหาพิเศษ ปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาด-
กระบัง

หน่วยสหกรณ์นิคม ชะแวง. ๒๕๒๘. ข้อมูลฐานะการเงินและการดำเนินงานของสหกรณ์-
นิคมชะแวง จำกัด จังหวัดระยอง. เอกสารโรเนียว.

สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๘. รายงานกิจการประจำปี. เอกสารโรเนียว

สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๘. รายงานกิจการประจำปี. เอกสาร-
โรเนียว.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์คน
 ชุมแสงจันทร์ กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

-----

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ..... ปี
๓. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ให้สัมภาษณ์
- อ่านเขียนไม่ได้
  - ป. ๑-๔, การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๑-๒, นักธรรมตรี
  - ป. ๕-๗
  - ม.ศ. ๑-๓
  - ม.ศ. ๔-๕
  - อาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.,
  - ปริญญาตรี
๔. อาชีพหลักทางการ เกษตรในปัจจุบัน
- ทำสวนยางพารา ทำโรมันสำปะหลัง
  - ทำนา ทำสวนผลไม้
  - ทำไร่อ้อย ทำสวนผัก
  - เลี้ยงสัตว์ อื่น ๆ
๕. รายได้อีกก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ
- ก่อนเข้าร่วมโครงการ ..... บาท/ปี
- หลังเข้าร่วมโครงการ ..... บาท/ปี
๖. การใช้แรงงานในครัวเรือน
- ก่อนเข้าร่วมโครงการ ..... คน
- หลังเข้าร่วมโครงการ ..... คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๓. ท่านทำงานเฉลี่ยวันละ ..... ชั่วโมง
๔. ครอบครัวของท่านมีคนว่างงานบ้างหรือไม่
- มี เพราะ .....
- ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๔. รายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ		ปัจจุบัน	
	จำนวนผลผลิต	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวนผลผลิต	ราคาต่อหน่วย (บาท)
ขางพารา	.....	.....	.....	.....
มันสำปะหลัง	.....	.....	.....	.....
ข้าวโพก	.....	.....	.....	.....
อ้อย	.....	.....	.....	.....
ข้าว	.....	.....	.....	.....
ผลไม้	.....	.....	.....	.....
ผัก	.....	.....	.....	.....
สัตว์เลี้ยง : โค	.....	.....	.....	.....
: กระบือ	.....	.....	.....	.....
: สุกร	.....	.....	.....	.....
: เป็ด	.....	.....	.....	.....
: ไก่	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ (ระบุ)	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
รวม				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๐. รายได้นอกการเกษตร

(บาท/ปี)

รายการ	ก่อนเข้าโครงการ	ปัจจุบัน
ค่าขาย	.....	.....
รับจ้าง	.....	.....
เช่าถ่าน	.....	.....
ตัดฟัน	.....	.....
ช่างไม้	.....	.....
จับปลา	.....	.....
หาของป่า	.....	.....
เงินเดือนประจำ	.....	.....
ขายผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสาน	.....	.....
ดอกเบี้ย	.....	.....
ค่าเช่า	.....	.....
เงินปันผลและเฉลี่ยคืนจากสหกรณ์ฯ	.....	.....
อื่น ๆ	.....	.....
.....	.....	.....
รวม	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๑. ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ เดือนละ .....

รายการ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (บาท)	ปัจจุบัน (บาท)
ค่าอาหาร	.....	.....
ค่าเช่า	.....	.....
เครื่องนุ่งห่ม	.....	.....
ค่ารักษาพยาบาล	.....	.....
ทำบุญ	.....	.....
พักผ่อนหย่อนใจ	.....	.....
พาหนะ	.....	.....
ธงชกฟอก, สมู, ยาสีฟัน	.....	.....
ค่าไฟฟ้า, แสงสว่างภายในบ้าน	.....	.....
ค่าน้ำกิน, น้ำใช้	.....	.....
ค่าเครื่องคั้น	.....	.....
ค่าการศึกษา, ค่าเล่าเรียน	.....	.....
ค่าเชื้อเพลิง, ถ่าน, แก๊ส	.....	.....
อื่น ๆ	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
รวม	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๒. การใช้แรงงานในครัวเรือน

รายการ	ก่อนเข้าโครงการ		ปัจจุบัน	
	จำนวนวัน	จำนวนคน	จำนวนวัน	จำนวนคน
เตรียมดิน	.....	.....	.....	.....
ปลูกพืช : ยางพารา	.....	.....	.....	.....
มันสำปะหลัง	.....	.....	.....	.....
ข้าวโพค	.....	.....	.....	.....
อ้อย	.....	.....	.....	.....
ข้าว	.....	.....	.....	.....
ผลไม้	.....	.....	.....	.....
ผัก	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ	.....	.....	.....	.....
เลี้ยงสัตว์ : โค	.....	.....	.....	.....
กระบือ	.....	.....	.....	.....
สุกร	.....	.....	.....	.....
เป็ด	.....	.....	.....	.....
ไก่	.....	.....	.....	.....
ปลา	.....	.....	.....	.....
อื่น ๆ	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ต่อปี)

รายการ	ก่อนเข้าโครงการ		ปัจจุบัน	
	จำนวนวัน	จำนวนคน	จำนวนวัน	จำนวนคน
นิตยสารรายสัปดาห์	.....	.....	.....	.....
ใส่ปุ๋ย	.....	.....	.....	.....
ค้ายหญ้า	.....	.....	.....	.....
พรวนดิน	.....	.....	.....	.....
เก็บเกี่ยว	.....	.....	.....	.....
นวด	.....	.....	.....	.....
ให้อาหาร	.....	.....	.....	.....
ทำความสะอาด	.....	.....	.....	.....

๑๓. ท่านมั่นใจว่าสหกรณ์จะช่วยให้สมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

- มั่นใจมาก   ไม่มั่นใจว่าจะดีขึ้นหรือเลวลง
 มั่นใจ   เลวลง
 เหมือนเดิม

๑๔. ท่านมั่นใจว่าโครงการเร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง ช่วยให้คุณมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

- มั่นใจมาก   ไม่มั่นใจว่าจะดีขึ้นหรือ เลวลง
 มั่นใจ   เลวลง
 เหมือนเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑๕. ท่านเห็นว่าโครงการฯ ได้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลง การใช้แรงงานในครัวเรือน
อย่างไรบ้าง
- ใช้แรงงานมากขึ้น
- ใช้แรงงานน้อยลง
- เท่าเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง
๑๖. ท่านทำงานเฉลี่ยวันละ ..... ชั่วโมง
๑๗. ครอบครัวท่านมีคว่างงานบ้างหรือไม่
- มี เพราะ .....
- ไม่มี
๑๘. ท่านคิดว่าโครงการนี้มีปัญหาหรือไม่
- มี ไม่แน่ใจ
- ไม่มี ไม่ทราบ, ไม่ตอบ
๑๙. ถ้ามีปัญหาแล้ว เป็นปัญหาเกี่ยวกับ
- ๑) .....
- ๒) .....
- ๓) .....
- ๔) .....
- ๕) .....
๒๐. ท่านคิดว่ารัฐบาลควรจะขยายโครงการนี้อีกต่อไปหรือไม่
- ควรขยายอย่างยิ่ง
- ควรขยาย
- ไม่ควรขยาย เพราะ .....
- ไม่แน่ใจ
๒๑. ท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้อย่างไรบ้าง
- ๑) .....
- ๒) .....
- ๓) .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๘) .....

๙) .....

๒๒. ทานต้องการให้สหกรณ์คมเข้าช่วยเหลือท่านด้านใดอีกบ้าง

๑) .....

๒) .....

๓) .....

๔) .....

๕) .....

ภาคผนวก

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
- ชาย	๒๑	๘๕
- หญิง	๑	๕
๒. อายุ เฉลี่ย ๔๗ ปี		
๓. ระดับการศึกษา		
- อ่านเขียนไม่ได้	๑	๕
- อ่านออกเขียนไม่ได้	๑	๕
- ป. ๑ - ป. ๔	๑๖	๗๓
- ป. ๕ - ป. ๗	๑	๕
- ม.ศ. ๑ - ม.ศ. ๓	๒	๗
- ม.ศ. ๔ - ม.ศ. ๖	๑	๕
๔. อาชีพ		
- ทำสวนยางพาราอย่างเดียว	๕	๔๑
- ทำสวนยางพาราควบคู่กับการเกษตร อย่างอื่น	๑๓	๕๕
- ทำไร่มันสำปะหลัง	๖	๓๕.๓
- ทำไร่อ้อย	๗	๔๑.๒
- ทำสวนผลไม้ต่าง ๆ	๓	๑๗.๖
- อื่น ๆ	๑	๕.๘
๕. ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อวัน		
๕ ชั่วโมงต่อวัน	๒	๕
๖ ชั่วโมงต่อวัน	๕	๔๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ (ต่อ) แสดงข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๘ ชั่วโมงต่อวัน	๔	๑๔
๘ ชั่วโมงต่อวัน	๙	๓๒
๖. คนว่างงานในครอบครัว		
- ไม่มีคนว่างงาน	๑๔	๖๔
- มีคนว่างงาน	๘	๓๖
๗. จำนวนการใช้แรงงานในครัวเรือน		
- ก่อนเข้าโครงการ	๑๑	
- หลังเข้าโครงการ	๑๑	

หมายเหตุ ข้อ ๘ อาชีพของเกษตรกรเนื่องจากเกษตรกรบางรายทำการเกษตรมากกว่า ๒ อย่างควบคู่กันไปกับการทำสวนยางพารา ดังนั้นยอดรวมของการทำสวนยางพาราควบคู่กับการเกษตรอย่างอื่น จึงมีจำนวนมากกว่า ๒๒ ราย หรือมากกว่า จำนวนสมาชิกที่ทำการสอบถาม

ตารางที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วม-
โครงการ

รายการ	ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	หลังเข้าร่วม โครงการฯ
๑. รายได้เฉลี่ยต่อปี	๑๕๔,๘๑๒.๖๓	๒๓๖,๓๑๔.๓๖
๒. ค่าใช้จ่ายในการครองชีพเฉลี่ยต่อปี	๑,๐๑๓.๕๔	๖๖๔.๕๐
๓. ทุนหนในการดำเนินงานต่อปี	๖๖๔.๕๐	๔๕๐.๔๗

ตารางที่ ๓ ทักษะของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ความคิดของสมาชิกกับปัญหาของโครงการ		
- ไม่มี	๑๑	๖๔
- ไม่น่าใจ	๓	๑๘
๒. ปัญหาของสมาชิก		
- ไม่มี	๑๔	๖๔
- มี	๘	๓๖
- การขายผลผลิต, ผลผลิต ออกช้า	๓	๓๗.๕
- วัสดุอุปกรณ์ไม่พอ	๑	๑๒.๕
- อัตราดอกเบี้ย	๔	๕๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๓ (ต่อ) หัตถ์คดีของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๓. ความมั่นใจว่าสหกรณ์ช่วยให้ฐานะของสมาชิกดีขึ้น		
- มั่นใจมาก	๗	๓๒
- ไม่มั่นใจ	๓	๑๔
- มั่นใจ	๑๑	๕๐
- เหมือนเดิม	๑	๔
๔. ความมั่นใจว่าโครงการช่วยให้ฐานะดีขึ้น		
- มั่นใจมาก	๑๐	๔๕
- ไม่มั่นใจ	๓	๑๔
- มั่นใจ	๔	๑๘
๕. ความคิดเกี่ยวกับการขยายโครงการ		
- ควรขยายอย่างยิ่ง	๕	๒๑
- ควรขยาย	๑๖	๗๓
- ไม่ควรขยาย	๑	๔
๖. ประโยชน์ที่สมาชิกได้จากโครงการ		
- รายได้เพิ่ม	๑	๓
- พันธุ์ยาง	๓	๑๕
- เครื่องอุปโภค, บริโภค	๗	๒๐
- คนทุน, การเงิน	๑๑	๒๗
- ที่ดิน, กรรมสิทธิ์ที่ดิน	๕	๑๘.๕
- ความรู้, ข่าวสารต่าง ๆ	๔	๑๑
- ปลูกยางพาราดีกว่าปลูกมัน- สำปะหลัง	๓	๑๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๓ (ต่อ) ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และโครงการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๗. ความต้องการช่วยเหลือจากสหกรณ์		
- อุปกรณ์การเกษตร	๑	๕.๖
- ราคาสินค้า	๓	๑๖.๖
- ที่ดิน, กรรมสิทธิ์ที่ดิน	๑	๕.๖
- สาธารณูปโภค	๕	๒๒.๒
- เงินทุน	๕	๒๗.๘
- การตลาด	๑	๕.๖
- ความรู้	๓	๑๖.๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้